

Η ερμηνευτική μέθοδος της Αγίας Γραφής από το Ματθαίο τον Πτωχό (Δημήτριος Αθανασίου, MTh)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1M7oOBw>]

6. Η μέθοδος ερμηνείας της Αγίας Γραφής

Παρότι ο ΜΠ υπήρξε γόνος της αλεξανδρινής παράδοσης, η οποία έκανε χρήση περισσότερο της αλληγορικής ερμηνευτικής μεθόδου[62], και παρότι έχει υποστηριχθεί η άποψη ότι ο ίδιος φαίνεται να έχει μια κλίση προς την αλληγορική ερμηνεία των Γραφών[63], ωστόσο, αν κανείς μελετήσει με προσοχή τα ερμηνευτικά του συγγράμματα, θα παρατηρήσει ότι ο ίδιος, παρότι κάνει χρήση της ιστορικοφιλολογικής και της αλληγορικής μεθόδου, δεν υιοθετεί αποκλειστικά κάποια συγκεκριμένη ερμηνευτική σχολή. Αυτό που κατά βάση ενδιαφέρει τον ΜΠ μέσα από τα Υπομνήματά του δεν είναι τόσο να κάνει χρήση μιας συγκεκριμένης ερμηνευτικής μεθόδου, αλλά να μπορέσει να φανερώσει - αποκαλύψει στον αναγνώστη ποιο είναι το μήνυμα του Θεού το οποίο του απευθύνεται μέσα από τους λόγους της Γραφής. Η έννοια της αποκαλύψεως του θείου μηνύματος μέσα από τον βιβλικό λόγο έχει πολύ μεγάλη σημασία στην ερμηνευτική προσέγγιση του ΜΠ.

7. Η ερμηνεία ενός δύσκολου χωρίου: «Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μου ὁ μόνος» (Ματθ. 24:36)

Ο ΜΠ παρατηρεῖ για το εν λόγω χωρίο ότι, ενώ στο Ευαγγέλιο του Ματθαίου απουσιάζει η λέξη «υἱός», αυτή προστίθεται στο αντίστοιχο χωρίο του Μάρκου: «οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ ὁ πατήρ» (Μάρκ. 13:23). Εἴτε με τη μία εἴτε με την ἄλλη διατύπωση, πάντως, και οι δύο ευαγγελιστές παρουσιάζουν τον Υἱό να ἔχει ἄγνοια για τον χρόνο της Δευτέρας Παρουσίας[64].

Το παραπάνω βιβλικό χωρίο, σύμφωνα με τον ΜΠ, προκάλεσε πονοκέφαλο στους θεολόγους και σε ὅσους επιχειρήσαν να το προσεγγίσουν – και αυτό, διότι, σύμφωνα με ὅσα αναφέρονται σ’ αυτό, συνάγεται το συμπέρασμα ὅτι ο Υἱός, ο Ιησούς Χριστός, παρουσιάζει ἄγνοια της Δευτέρας Παρουσίας, αφού ἐκεῖνος που γνωρίζει την ὥρα και την ἡμέρα του τέλους του κόσμου εἶναι μόνο ο Πατήρ[65].

Ἔτσι, σύμφωνα με τον ἴδιο, προκύπτει το ἐξῆς θεολογικό ἐρώτημα: Πῶς γίνεται ο Πατήρ να γνωρίζει και ταυτόχρονα ο Υἱός να ἀγνοεῖ, αφού και οι δύο εἶναι ἓνα; Εντούτοις, ὅπως ο ἴδιος αναφέρει, το χωρίο αυτό, παρ’ ὅλες τις δυσκολίες και τις ἀντιφάσεις που φαίνεται να παρουσιάζει ἐκ πρώτης ὄψεως, στην ουσία ἐρμηνεύεται εὐκόλα και δεν χρειάζεται κάποια ἰδιαίτερη ἐρμηνευτική προσέγγιση[66]. Κι αυτό, διότι, για τον ΜΠ, το τέλος του κόσμου στο οποίο αναφέρεται ο Χριστός παραπάνω ἀποτελεῖ κατ’ ἀνάγκη το τέλος του χρόνου και της ἱστορίας[67]. Ο ΜΠ υπογραμμίζει ὅτι η ἡμέρα και η ὥρα κατά την οποία θα ξεκινήσει το τέλος του κόσμου δεν υφίσταται στην πραγματικότητα[68]. Διότι

εκείνη η ημέρα αποτελεί το τέλος του χρόνου και, κατά συνέπεια, δεν βρίσκεται μέσα στον χρόνο, ούτε προσδιορίζεται απ' αυτόν[69]. Επομένως, κατά τον Κόπτη ιερομόναχο, η ημέρα και η ώρα του τέλους του κόσμου υπερβαίνει τον χρόνο και, συνεπώς, δεν βρίσκεται εντός του[70]. Αυτό, εξάλλου, κατά τον ίδιο, αποτελεί βασική αρχή της απουσίας και της άγνοιας του χρόνου[71]. Συνεπώς, ο ΜΠ θεωρεί πως είναι αδύνατον να αντιληφθεί ο άνθρωπος κάτι που βρίσκεται έξω από τον χρόνο και τον υπερβαίνει – και τούτο, διότι ο ίδιος ο άνθρωπος είναι χρονικά πλασμένος και βρίσκεται μέσα σ' αυτόν[72].

Επιπλέον, για τον ΜΠ, το τέλος του κόσμου δεν έχει σχέση με την αποστολή του σαρκωμένου Υιού και Λόγου του Θεού και δεν αφορά το έργο Του, για το οποίο απεστάλη[73]. Διότι η αποστολή του ενανθρωπήσαντας Υιού και Λόγου του Θεού βρίσκεται εντός του χρόνου και το έργο του τελειώνει με το τέλος του χρόνου[74]. Ομοίως, κατά τον ίδιο, και το έργο των αγγέλων αφορά επίσης τη σχέση τους με την ανθρωπότητα, η οποία περιορίζεται μέσα στον χρόνο· κατ' επέκταση, λοιπόν, η ημέρα και η ώρα του τέλους του κόσμου υπερβαίνει τα όρια του έργου και της διακονίας των αγγέλων[75]. Άρα, για τον ΜΠ, η ημέρα και η ώρα του τέλους του κόσμου αφορά αποκλειστικά το έργο και τον ρόλο του Θεού Πατέρα[76]. Κατά συνέπεια, λέγοντας ο Χριστός ότι δεν γνωρίζει την ημέρα και την ώρα του τέλους του κόσμου, εννοεί, σύμφωνα με τον ΜΠ πάντα, ότι η ημέρα αυτή βρίσκεται έξω από το πλαίσιο του έργου Του, της αποστολής Του και της διακονίας Του[77]. Διότι, κατά τον ίδιο, ο ίδιος ο Υιός, που είναι άχρονος, εισήλθε μέσα στον χρόνο προκειμένου να ασχοληθεί με ό,τι αφορά τον χρόνο, παραδίδοντας στον Πατέρα Του ό,τι είναι άχρονο, σε μια πράξη κένωσης (=εκούσιου αδειάσματος) του εαυτού Του.

[Συνεχίζεται]

[62] Σ. Δεσπότη, *Ο κώδικας των Ευαγγελίων: Εισαγωγή στα συνοπτικά Ευαγγέλια και πρακτική μέθοδος ερμηνείας τους*, Αθήνα: Άθως 2007, σ. 284.

[63] Την άποψη αυτή υποστηρίζει ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Lund της Σουηδίας, του Τμήματος Ανθρωπιστικών και Θεολογικών Σπουδών, Samuel Rubenson. Βλ. S. Rubenson, "Tradition and renewal in Coptic theology", στο: Doorn, Hader. N.V., & Vogt Kari (Editors), *Between desert and city: The Coptic Orthodox Church today*: Institute for Sammenlignende Kulturforskning Oslo (Norway), 1997, σ. 36.

[64] Matta el-Meskeen, *Al-enggil bi hasab al-qedis matta derasat oua tafsir ou sharh*, Matbaet deir el-qedis anba makar, Wadi el-Natrun, 2013, σ. 675.

[65] Αυτόθι.

[66] Αυτόθι.

[67] Αυτόθι.

[68] Αυτόθι.

[69] Αυτόθι.

[70] Αυτόθι.

[71] Αυτόθι.

[72] Αυτόθι.

[73] Αυτόθι.

[74] Αυτόθι.

[75] Αυτόθι.

[76] Αυτόθι.

[77] Αυτόθι.